

ΣΧΕΔΙΟ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΩΣ «ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΗ
ΠΡΟΕΚΤΑΣΗ» ΣΤΟ ΠΟΙΗΜΑ

«ΔΕΗΣΙΣ» ΤΟΥ Κ.ΚΑΒΑΦΗ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ Μ.Ε. ΤΣΩΝΗ

1 διδακτική ώρα

ΓΝΩΣΤΙΚΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας

ΑΠΕΥΘΥΝΕΤΑΙ Σε μαθητές α. Γυμνασίου

ΤΙΤΛΟΣ ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ «Δέησης», Κ.Καβάφη

Το συγκεκριμένο κειμενικό είδος ανταποκρίνεται σ' εκείνες τις επιδιώξεις του ΑΠΣ που αφορούν στη μελέτη της θρησκευτικής πίστης και λατρείας, και έχει συμβατότητα με τις αρχές και τους στόχους των νέων προγραμμάτων σπουδών του Νέου Σχολείου

Κ. Π. Καβάφης «Δέησης»

Η θάλασσα στα βάθη της πήρ' έναν ναύτη. —

Η μάνα του, ανήξερη, πιαίνει κι ανάφτει

στην Παναγία μπροστά ένα υψηλό κερί
για να επιστρέψει γρήγορα και ναν καλοί καιροί —

και όλο προς τον άνεμο στήνει τ' αυτί.
Αλλά ενώ προσεύχεται και δέεται αυτή,

η εικών ακούει, σοβαρή και λυπημένη,
ξέυροντας πως δεν θα 'λθει πια ο υιός που περιμένει.

➤ **ΤΙΤΛΟΣ ΜΙΚΡΟΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:** Η παρουσία της Παναγίας στη ζωή των ανθρώπων

➤ **ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΕΣ ΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ**

Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας α. Γυμνασίου. (Ενότητα Ο άνθρωπος και η φύση. Πόλη - Ύπαιθρος)-Μάθημα Θρησκευτικών -Μάθημα Γεωγραφίας

➤ **ΕΝΝΟΙΕΣ ΚΑΙ ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ**

«Παναγία»-«υψηλό κερί»-«η εικών ακούει σοβαρή και λυπημένη»

➤ **ΣΤΟΧΟΙ**

Με το πέρας της μικροδιδασκαλίας με case study οι μαθητές θα πρέπει

- Σε επίπεδο γνώσεων

- Ντελικαρού
- Φοδελιώτισσα τόπο
- Ανέμη
- Φανερωμένη ηλικία
- Δεξιά
- Γοργοϋπήκοος
- Προυσιώτισσα
- Τρυπητή
- Εκατονταφυλιανή
- Ιεροσολυμίτισσα
-

❖ 1. Στην παρακάτω διεύθυνση <https://www.sansimera.gr/anthology/376> θα βρείτε τον ακάθιστο ύμνο, εσείς πάτε στο γράμμα Ψ και αφού διαβάσετε τα “χαίρε” βρείτε με τι σχετίζεται και τι συσχετίζει η Παναγία

Ψάλλοντες σου τον τόκον, ανυμνούμεν σε πάντες, ως έμψυχον ναόν Θεοτόκε. εν τη ση γαρ οικήσας γαστρί, ο συνεχών πάντα τη χειρί Κύριος, ηγίασεν, εδόξασεν, edίδαξε βοάν σοι πάντας.

Ψάλλοντας τη θεϊκή γέννηση σε ανυμνούμε Θεοτόκε ως έμψυχο ναό του Θεού. Στα σπλάχνα σου κατοίκησε ο Κύριος που στην παλάμη Του κρατεί τα σύμπαντα. Σε αγίασε, σε δόξασε και μας διδάσκει να σου φωνάζουμε τα εξής:

Χαίρε, σκηνή του Θεού και Λόγου. Χαίρε, αγία αγίων μείζων. Χαίρε Μαρία είσαι η σκηνή που κατοίκησε ο Υιός και Λόγος του Θεού. Είσαι ανώτερη από τα άγια των αγίων.

Χαίρε, κιβωτέ χρυσοθείσα τω Πνεύματι. Χαίρε, θησαυρέ της ζωής αδαπάνητε. Είσαι η Κιβωτός της Καινής Διαθήκης, που τη χρύσωσε το ίδιο το Άγιο Πνεύμα. Είσαι ο θησαυρός ο ανεξάντλητος της ζωής.

Χαίρε, τίμιον διάδημα βασιλέων ευσεβών. Χαίρε, καύχημε σεβάσμιον ιερέων ευλαβών.

Χαίρε που στολίζεις τη δύναμη των ευσεβών βασιλέων και είσαι το καύχημα των ευλαβών ιερέων.

Χαίρε, της Εκκλησίας ο ασάλευτος πύργος. Χαίρε, της βασιλείας το απόρθητον τείχος.

Συ είσαι Κόρη το ασάλευτο κάστρο της Εκκλησίας και της ευσεβούς πολιτείας μας το απάτητο τείχος.

Χαίρε, δι' ἧς εγείρονται τρόπαια. Χαίρε, δι' ἧς εχθροί καταπίπτουσι.

Με τις μεσιτείες σου κάνουμε νίκες θαυμαστές και με τις μεσιτείες σου κατατροπώνουμε τους εχθρούς.

Χαίρε, χρωτός του εμού θεραπεία. Χαίρε, ψυχής της εμής σωτηρία.

Χαίρε, Νύμφη ανύμφευτε.

Χαίρε αγνή Μαρία είσαι η γατριά του σώματός μου και η σωτηρία της ψυχής μου

2.Στολίζουν επιτάφιο την ημέρα της κοίμησής της στην Πάτμο και στην Ικαρία ;

Σωστό   Λάθος

❖ 1.Η Παναγία του Χάρου κρατά στα χέρια της τον -----

2.Την εικόνα της Παναγίας Προυσιώτισσας δημιούργησε ο ευαγγελιστής..... (Ματθαίος) (Λουκάς)

Ποιες άλλες εικόνες δημιούργησε ο ίδιος ευαγγελιστής;

<https://slpress.gr/politismos/eikones-tis-panagias-poy-apodidontai-ston-eyaggelisti-loyka/>.....

❖ 1.Σώζονται πάνω από χίλια επίθετα της Παναγίας.
Σωστό   Λάθος

2.Η Παναγία βοηθάει, παρηγορεί, μεσιτεύει, ακούει, θεραπεύει, προλαβαίνει, καθοδηγεί, περιθάλλει, συμπαραστέκεται, προστατεύει, πρεσβεύει, σκεπάζει, δέεται

Τι φανερώνει αυτή η πληθώρα ρημάτων που σχετίζονται με το πρόσωπο της Παναγίας;

❖ 1.Τι υποδηλώνουν οι υπεράριθμοι ναοί της Μεγαλόχαρης σε κάθε τόπο και το πολυσυνηθισμένο όνομα Μαρία;

2.Η Παναγία στη λαϊκή λατρεία εμφανίζεται ως μητέρα, κόρη, γερόντισσα, γιάτρισσα, παραμυθία, γαλακτοτροφούσα, Ρόδο το αμάραντο, άξιον εστί, γοργοϋπήκοος.... Ποιες εκκλησίες στον τόπο σας σχετίζονται με κάποιες από τις παραπάνω ιδιότητές της;

ΦΥΛΛΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

1. Δώστε ονόματα της Παναγίας που της προσδίδονται από κάποιους τόπους.....

.....

2. Πώς εξακριβώνεται η πίστη στο όνομα της Παναγίας στην Ελλάδα;

η Παναγία η Αθηνιώτισσα, η Βουρλιώτισσα, η Κυκκώτισσα, η Καστριώτισσα, η Κάμπου, η Πυργιανή, η Εγκλειστριανή (από τη Μονή του Οσίου Νεοφύτου του Εγκλείστου στην Κύπρο), η Σπηλιανή, η Μεγαλοσπηλαιώτισσα (του Μεγάλου Σπηλαιού Καλαβρύτων), η Τουρλιανή, η Θαλασσινή, η Καλαμού, η Καμινιώτισσα, η Βλαχερνίτισσα, η Ολυμπιώτισσα, η Σουμελιώτισσα, η Πλατανιώτισσα, η Καταπολιανή, η Χοζοβιώτισσα (στην Αμοργό από τη Μονή Χοζεβά των Αγίων Τόπων), η Νεαμονήτισσα της Χίου, η Παμμακάριστος (από τη Μονή της Κωνσταντινούπολης), η Αγία Σιών, η Μακεδονίτισσα στη Λευκωσία, η Έλωνη, η Τροοδίτισσα, η Κυκκώτισσα, η Μαλεβή (από το όρος Πάρνων, που λέγεται και Μαλεβός), των Χαλκέων (χαλκουργών) στη Θεσσαλονίκη, η Αμπελακιώτισσα στη Θεσσαλία.

▪ **Από την τεχνοτροπία του Ναού της**
Τέτοια επίθετα είναι

η Θολοσκέπαστη, η Μολυβδοσκέπαστη,

η Πελεκητή, η Κρεμαστή, η Μαρμαριώτισσα.

▪ **Από το όνομα του κτίτορα του Ναού ή της Μονής της.**

Τέτοια επίθετα είναι : Παναγία η Παχειά, η Γλυκειά (από το επίθετο Γλυκός), η Περγλιγκού, η Λυκοδήμου, η Κοροβιλιά, η Καπνικαρέα

▪ **Από τον μήνα που εορτάζεται η Παναγία:**

Σοτομπριανή, Βρεχούσα, Αυγουστιανή και Δεκαπεντούσα, Τριτιανή, Μεσοσπορίτισσα, Βροντού, Ακαθή (από τον Ακάθιστο Ύμνο).

▪ **Από τα θαύματα της Παναγίας:**

Γοργοπήκοος, Ελεούσα, Ελεήστρα, Γιάτρισσα, Θεραπεία, Αιματούσα ή Γαιματούσα (σταματά την αιμορραγία), Υγεία, Υπακοή, Ψυχοσώστρα, Παραμυθία, Παρηγορήτρα, Παισολύπη, Φανερωμένη, Μυροβλύτισσα

▪ **Αυτά που τις έδωσαν οι Ύμνογράφοι της Εκκλησίας.**

Κυρίως προέρχονται από τον Ακάθιστο Ύμνο:

Αμόλυντος, Υψηλοτέρα, Καθέδρα, Κλίμαξ, Σκέπη, Πόλη, Παράκλησις, Επίσκεψις, Καταφυγή, Κεχαριτωμένη, Χώρα του Αχώρητου, Όρος Αλατόμητον, Ρόδο το Αμάραντον, Αρουρα Βλαστάνουσα και άλλα

- **Στα Νησιά του Αιγαίου**
- Στην Τήνο η Παναγία η Ευαγγελίστρια.
  - Στην Πάρο η Εκατονταφυλιανή.
  - Στη Σαντορίνη η Παναγία Επισκοπής
  - Στην Αμοργό η Χοζοβιώτισσα
  - Στην Ανάφη η Παναγία η Καλαμιώτισσα
  - Στην Ίο η Παναγία η Γκρεμιώτισσα
  - Στην Άνδρο η Θεοσκέπαστη και Παναγία η Φανερωμένη
  - Στην Σάμο η Παναγία Καρλοβάσου.
  - Στη Λέσβο η Παναγία Αγιάσου, ή Αγιασώτισσα.
  - Στη Χίο εικόνα περίπτωση της Παναγίας της Βρεφοκρατούσας.
  - Στην Ίμβρο η Παναγία η Μπαλωμένη
  - Στη Σχοινούσα η Παναγία η Ακαθή
  - Στην Κέα η Καστριανή.
  - Στην Αλόνησο του Βουνού.
  - Στην Κύθνο η Παναγία η Κανάλα.
  - Στη Μύκονο η Παραπορτιανή.
  - Στη Νάξο η Αργοκοιλιώτισσα

Η πίστη αποτελεί για τον άνθρωπο καταφύγιο και παρηγοριά στις δύσκολες ώρες του, του δίνει χαρά και εσωτερική πληρότητα ειδικά όταν αισθάνεται την παρουσία του Θεού, της Παναγίας, των Αγίων δίπλα του, τότε επηρεάζονται «η θεωρία» και οι πράξεις του.

- **ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ** εισήγηση,
εμπλουτισμένη εισήγηση με χρήση διαδικτύου,
αισθητική προσέγγιση και ΤΠΕ,
καταιγισμός ιδεών,
ομαδοσυνεργατική
- **ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ** Η/Υ,
internet,
youtube,
videoprojector
- **ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΑΞΗΣ** ομαδοσυνεργατική διδασκαλία
- **ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ**

- Η σύνδεση και ο συσχετισμός με τρόπο τεκμηριωμένο της πίστης των ανθρώπων, πλούσιων και φτωχών
- Η κριτική προσέγγιση όλων της πίστης και προπαντός η ομαδοσυνεργατική μορφή μάθησης.